

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభవిద్య

ANDHRA RASTRA PRARAMBHA VIDYA

విద్యావిషయిక మాసపత్రిక

సంపుటము

౩౨

ఏలూరు 15 జూలై

సంచిక

4

నిత్యసంకీర్తనము

వివరణము :

సమ్రాత జీవితమున కలంకారమువంటిది. అతి వినయముతో నీహస్తమును భగవంతుని హస్తములోనుంచినపుడు-శరణాగతమై నపుడు-నీకేమియు భయముండదు. శరణాగతుడవగు నిన్ను ఎవరును భగవంతునకు దూరమొనర్పజాలరు. వినయవంతులే భగవదాశీర్వాదమును భరింపఁగలరు. అన్వేషకులలోఁ బెక్కురకములవారు గలరు. కొందఱుభక్తులు-నుఱిఁకొందఱు యోగులు-ఇంక కొందఱు శరణాగతులు. యోగుల చిత్తమునఁ గొంత సాత్వికాహంకారముండును. శరణాగతులు అతి సమ్రాతతోనుందురు.

సంకీర్తనము:

1. ప్రభూ ! నాకు వినయము ననుగ్రహింపుము.
- 2. ఈ యహంకారమును, గర్వమును, నానుండి పాఱదోలుము.
3. నాచిత్తము వినయ ప్రపూరితమై నదా నీ నేవరొనర్చుచుండునుగాక !

—స్వామి రామతీర్థ

వం ద న ము

చిలకా వేంకట కృష్ణదాసు

1. నవనుభారనవీచిలో స్నానమాడు
కోకిలరవముతో శ్రుతిగూర్చి పాడు
సవ్యసాహిత్యలోకాన నాట్యమాడు
భారతాంబరొ కొనుము నావందనంబు.
2. జ్ఞానబీజములను నాటి సకలజనుల
భావిపారులుగాఁ జేసి భరతమాత
కర్పణముచేయ సకలకష్టాల కోర్చు
ప్రాథమిక బోధకా ! నీకు వందనంబు
3. కష్టముల కోర్చి పండించి గడనచేసి
క్షేత్రనాథులపాల్గొని చింతఁ జిక్కి
లేమి యనియెడుభామతో సాముచేయు
పాలికాపున కొనరితెను వందనంబు.

దేశ మా త

రచయిత : మేడూరు ఉమామహేశ్వరం

- ఉ. పావనమై దీశాంతరప్రవాహితమై ఘనమై రసజ్ఞసం
భావితమై సుధారసనువర్ణమునై వెలుగొందు నీయశ
శ్రీవిభవంబు నాహృదయసీమఁ జలింపఁగ వ్రాయుచుంటి, నీ
దీవనలందఁ గోరి వెనుదీయకఁ గావగదమ్మ తల్లిరో !
- మ. అల దిద్దంతులవంటి సీసుతులు జహ్వర్తాలు గాంధీమహా
త్ములు రాగూరు కవింద్ర ముఖ్యులు గుణాత్ముల్ తారు ఖండాంతరం
బుల ఖ్యాతింగొని వాసికెక్కిరి భవత్పూజోద రాధికృతన్
బలుకన్ బ్రహ్మకునై న శక్యమే మదంబా ! మాట లింకేటికిన్.
- సీ. రాజపుత్రుల పరాక్రమరాజగరిమంబు తలమానికంబుగాఁ దనరుచుండ
పల్నాటిపీఠదర్శంబు సాంపెనలారు రత్నాలకంఠహారముగ నెనగఁ
దెలుగువారల పాండితీశోభవిభవంబు ముంజేతికంకణంబు గడలిర్ప
అల కృష్ణదేవరాయల విశాలయశంబు ధవళదుకూలవస్త్రముగ నొప్ప
- గీ. హిమనగం బింక దివ్యఫత్రముగ వెలుగ ఆసియాఖండమను చుచితాననమున
వేడ్కఁగూర్చుండి సంతానవిభవ మెపుడునరయు చుంటివిగాదే కల్యాణలక్ష్మి!

శా. నీకారుణ్యరసంబు గట్లుతెగి ట్కోణి గాతమీ కృష్ణ గం
గా కావేరి తరంగిణీమణులుగా గన్పట్టె నెల్లప్పుడు
వీరకా తన్మహానీయవాహినుల పెన్నీరంబు క్షీరంబులై
లోకత్రాణ మొనర్చుచుండె పలుమారుల్ పంతుల బెంచుచున్

గీ. నీదుగర్భాన జనన మొందినకుమారు లేదిగి పెరుగుచు నుండి రేటేట, దరుగ
దించు కంఠైనతీ దహా! యెంత కడుపుచలువగల తల్లి వమ్మ మజ్జనని నీవు!

బాలసీతీతకము

నవమదశకము

దేశభక్తి - దేశపర్యటనము - కాలము.

(గతసంచిక తరువాయి)

బాలకవి : వాకాటి పెంచలరెడ్డి

- తే॥ గీ॥ మాటయందున తీసి నెమ్మది వివంబుఁ | గలిగి దేశంబువంచించు ఖలునికంటె |
శత్రుపక్షంబుఁ జేరెడు - జనుఁడు మేలు | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 1
- తే॥ గీ॥ తాత ముల్తాత తండ్రుల తరమునుండి | కాచి యన్నపానము లిడఁ గలిగినట్టి
మాతృదేశవిద్రోహంబు మనకుఁ దగదు | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 2
- తే॥ గీ॥ పూర్వమున కృష్ణరాయాది ముఖ్యసృపులు | చనినతోవన పోవుట చనునుగాని
క్రోలి చనుబాలు గ్రుద్దెగు - లీల వలదు | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 3
- తే॥ గీ॥ బరుల నర్థించి వారియా - దరమువలన | లక్ష లాక్షించుకంటెను భిక్షమైన
మేలు స్వాతంత్ర్యసౌఖ్య మే - లీల ఘనము | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 4
- తే॥ గీ॥ కష్టనుఖములు నరునకు ఖండితముగ | తెలియవలెనన్న దేశంబు తిరుగవలయు
అట్లుగాకున్న విజ్ఞాన మెట్లుగలుగు? సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 5
- తే॥ గీ॥ దేశసంచారమునగదా తెల్లముగను | పేరుగాంచినవారలు పెద్దతాట?
కాన దేశాటనముకన్న ఘనము లేదు | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 6
- తే॥ గీ॥ మోసకృత్యంబులందున దోసములను | పలుతెఱంగుల మనుజుల వ్యక్తపఱివ
బాలగలయది దేశసంచారశక్తి | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 7
- తే॥ గీ॥ జరిగిపోయినకాలంబు తిరుగరాదు | కాలయాపన మూలంబు కష్టములకు
కాన వృధనేయఁ గూడదు కాల మెపుడు | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 8
- తే॥ గీ॥ పోవుధనమును మఱల తాఁబొందనచ్చు | రోగమచ్చిన వైద్యుడారోగ్యమిచ్చు
కాని పోయినకాలంబుఁ గనము మఱల | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 9
- తే॥ గీ॥ కాలవాహిని జీవులఁ దేల్చు ముంచు | దానిని వివేకగరిమచే దాటవచ్చు
అంచితంబుగ కీర్తికా యంబు నిలిపి | సుప్రసాద! శ్రీకాళీవరప్రసాద. 10

(నశేషము)

కాటక సామ్రాజ్యాధిపతి

కె. ఎ. స్వామి

బడిపంతులు కడుపుకు లేక బాధపడు తున్నాడు. ఆకలిమంటకు ఆలమటించి పోతున్నాడు. నీరసనిరాశలతో క్రుంగి, శృశించిపోతున్నాడు. బొమికలు ఎండి శరీరముమీద పైకి. స్పష్టముగా కనబడు తున్నాయి. మనోవేదనతో మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు.

‘ఏమిటిదీ అంటే పంతులయ్యకు నొప్పు లన్నారు. దేహముంతా నొప్పులేనట!

గుమ్మ గుమ్మానికి తిరిగి అందరికీ ఒదిగి-ఒదిగి నలములు చేసి నొప్పులు తెచ్చుకున్నాడు గురువు. గుమ్మ గుమ్మా నికీ పడే పడే తిరుగరాదని పంతులుకు చెప్పలేదు వానితండ్రి.

రాజు మొదలు బంటువరకు, కంటికగు పడిన ప్రతివారికీ నమస్కృతులుసమర్పించ కూడదని అతనికి చెప్పలేదు వాని తల్లి దండ్రులు.

విజ్ఞాన విద్యకిదిలాళ్ళు. ఈ చదువులు గొనూస్తాలను తయారుచేయుటకేగాని ఇతరత్ర మరెందులకు ఉపకరించేవి కావని తెలిసికూడా ప్రతి కుర్రవాని రెక్కపట్టు కొని వాని తల్లిదండ్రులకాళ్లు పట్టుకొని తీసికొనివచ్చి కూర్చోపెడతాడు చదువు గుల్లో. శరీరములోని ప్రతి అవయవమూ యిందుకే ఉపయోగించి కూర్చున్నాడు. గొర్రెలమందని. ఇంతమితము తప్పడమా? ఎందుకు నొప్పులురావు?

శరీరముపై విభూతి నలముకొని పుణ్య లోకము పూవు రుద్రాక్షమాలికలు

మొడలో ధరించి వల్కలములు ధరించి, చాపపై కూర్చున్న తనదగ్గరకు “అంధ ప్రక్రియనున్నవాడు ఎటుకం డన్యత్ర తావక్రియాగంధం బించుకలేదు మీరు గురువులే గారుణ్యచిత్తులే మనోబంధులే మాన్యులు మాకు బెద్దలు మముం బాటించి యీ బాలకున్ గ్రంథంబుల్ నదివించి నీతికుశలుం గావించి రక్షింపరే” అని మర్యాదగాతెచ్చి అప్పగించినవారికీ విద్యచెప్పుమని బడిపంతులుకు వాని గురువు ఉపదేశించలేదు. చదివిన వారు కొలదిగానున్నను సంతృప్తిపడవలెను. గాని ప్రచారమనవసరమని కూడా చెప్పలేదు వానిగురువు. అందుచేత పంతులు అనాచారముగా ప్రతియింటిలోనూ జొరబడి పిల్లలను గొర్రెలవలె కూర్చి నొప్పులు తెచ్చుకున్నాడు.

“యోగ్యుడౌ అనురూప శిష్యుండు దొరకే నాయుపాధ్యాయు డాహ్లాదమందు టరుడె?” అన్నకాలము గడచి ఏడ్చు చున్నను, తిట్టుచున్నను, బడిలో కూర్చున్న బాలునిచూచి యుపాధ్యాయు డానందించుకాలము వచ్చినది.

కొందరు మొగమోటము లేకుండా “మా అబ్బాయిలు గొర్రెలు కాస్తారు, నీ బడికిరారు పో” అని కసరి కొట్టారు.

కొందరి “యెంగిలి చదువేదము ? ఉద్యోగాలు చేయాలా? తల్లిలాలాగా అన్నారు.

“నీలాంటి చచ్చు మా పిల్లవానికి చదువు చెప్పవసరములే” దన్నారు మరొకొందరు.

“నీవలన మా కేమి లాభముందని మా అబ్బాయిని బడికి పంపుతామన్నారయింకాకొందరు.

“పోవయ్యా! వెధవచదువ”న్నాడొక పూర్వసువాసినీ.

“మాకెందుకీ రజ్జన్నదొక” నిత్య పున్నిశ్రీ

“చదువులో ఏముంద”న్నాడు రాజా బావమరది.

“నీ వెందుకయ్యా ఎలాగు యింటింటికి తిరుగుతావు? అందరూ మాయంటి చట్టా తిరుగుతూ ఉంటే?” అన్నాడు సాని తమ్ముడు.

“గటపుట్ రాస్కెల్, వెళ్ల రా వెంగళప్ప! పోరా శకునపక్షి! దుర్మార్గుడా! అభాజనుడా! భడవా! కడవా! నడవా” అన్నది లోకము అర్థములేని అర్థమున్న మాటలతో.

“ఏడు చాల చెడ్డవాడ”ని పెదిమ విరిచింది ప్రపంచము

* * *

“నీవు అధికముగా కష్టించి నొప్పులు తెచ్చుకున్నావు” అన్నారుపాధ్యాయుని స్నేహితులు.

“నాకానొప్పులు! నాకు నొప్పులులే” వన్నాడు పంతులు.

“మరెందుకీ నొప్పులు?”

“నేనింకా తిరుగగలను. నాకునొప్పులు రావు, రాబోవు” అన్నాడు పంతులు.

“నీ వనలు తిరుగకపోతే బడికి వచ్చిన దద్దమ్మ ఎవరు? పరువుపోతున్నా మర్యాద

నిలువబెట్టు దలచావులే” అన్నారు అందరూ ఏకకంఠముతో.

“అదేనాగోల. కోట్లకొలది విద్యా హీనులయిన భారతదేశ ప్రజలకు, పిల్లలకు ఆధ్యాత్మిక, మానసిక, నై నర్సిక, స్థంగతులను బోధించి జ్ఞానులుగా చేయుటే నా ముఖ్యోద్దేశము” అన్నాడు పంతులు.

“ఎందుకీ అరణ్యరోదన? బడాయి మాటలు : చెప్పబోకు. నీకు గంజకీలేక గురు పుగారి వయ్యావని చెప్పు” అన్నారు మిత్రులు.

“నా సమున్నతాశయాలను బడబాసలము, నాభావపుంజములను దావానలము కాల్చి వేసినవి. ప్రతివానికీ నీరసమయిపోయినాను. బడిపంతులని సగౌరవంగా పిలిచి, నన్నాదరింపేవాడు లేకపోయినాడు, సరిగదా, వెళ్లిననూ కనరికొడతారు మూఢ ప్రజలు. అది నా వేదన. తిండిలేనందుకు విచారించుటకాదు ఏ ద్యార్థన లేదని కుములుతున్నాను. నొప్పులుకావు. ఆంతరంగిక వేదన. నేను మూలుగుటలేదు. ప్రభాతగీతికలను పాడుచున్నాను అన్నాడుపాధ్యాయుడు.

“ఏమిటాగీతి కలభావము? అర్థములేని మాటలాడుతున్నావు” అన్నారు మిత్రులు.

“మాటలకర్థములేక పోవుటగాదు, మీరు అర్థముచేసుకోలేక పోతున్నారు. “విద్యావిహీనః పశుభిస్సమానః” అన్నారు కాబట్టి పంతులయ్యకు బ్రతుకు తెరువు కల్పించి ప్రజలందరు విద్యాశిక్షణ పొందవలెనను భావముతో ప్రబోధించుచున్నాను” అన్నాడుపాధ్యాయుడు.

“ఏదోలే? ఎవరికంపు వారికింపని? వారు వెళ్లిపోయినారు.

* * *

ఒకరోజున పరీక్షకు ఇవస్పెక్టరు వచ్చారు.

“చూచుట కింత అసహ్యముగా ఉన్నావేమిటి? చొక్కా చినిగిపోయింది. నీలో మాప్టరు పెర్సనాలిటీమోలేదు. పరీక్షటి కొనుక్కోలేక పోయినావు? పోనీ దాని నైనా ఉతుక్కోరాదటయ్యా అన్నాడు అధికారి.

ఇదికూడా రూల్సులో చేర్చారు కాబోలు అనుకొని మానంగా ఉన్నాడు పంతులు.

“ఇదేమిటయ్యా న్యూసెస్సు బుగ్గిలో కూర్చోపెట్టావు వీళ్లని?”

“అక్షరాలు దిద్దటానికండి?”

“ఏమిటి! స్టామకార్డులు ఉపయోగించలేదా? పలకలమీద వ్రాయించకూడదూ. చదువేమిటిలాగుంది? ఒక బెంచీ అయినా ఉండ నవసరములేదా? ఇది స్కూలా? సాలా? అని తీవ్రభావముతో అన్నాడు అధికారి.

ఎత్తుఎత్తారు పంతులుగారు “బెంచీ లక్కరలేదు. ఫీజులుపుచ్చుకోను, పోమ్మంచున్ నిర్ధను త్రోసి పుచ్చును ...” అంటూ ప. “పటప్! నీ కేమీ బుద్ధి లేదయ్యా! గ్రాంటు పుచ్చుకోవాలని యిష్టముందా? గతసంవత్సర మొత్త గ్రాంటు వచ్చినది?”

“మూడు సంవత్సరాలనుండి రాలేదండీ అన్నాడు షేడ బడిపంతులు దీనస్సుగా.

“ఈ సంవత్సరముకూడా” గ్రాంటు అపివేస్తున్నాను?”

“ప్రభువులు రక్షించాలి నిరుపేదను” “నా సెస్సు! నన్నేమోసము చేస్తున్నావు. వేసేమీ, శుంరసముకన్నా వా ఏమిటి?” అని మీసము మీద చేయి వైచాడు అధికారి.

“బాబూ! మా కూడు పథదొట్టుట ధర్మముకాదు. అది అత్యాచారము దురంతము మీకు తోడులల్లాడుగోడు వంతోషమా?” అన్నాడు పంతులు.

“ఛీ! ఛీ! నోరుముయ్యి. మదోస్త్రుత్తుగా తిని కారుకూతలు కూస్తున్నావు. ఇదిగో నీకతగిన ప్రీప్రీప్లను యిస్తున్నాను. పొగ రణుగుతుంది. అన్నాడు డి. యె. గారు.

పరీక్షా ఫలితముగా:—

స్టేట్యూటరీకట్ 20%

గరల్సు ఎన్రోల్ మెంట్ కట్ 25%

స్టాగ్నెషన్ కట్ 15%

ఉన్న కట్ లేనికట్లతో తుదకు

ప్రోరేటాకట్లతో సహా 128.1% కట్ వస్తుంది స్కూలు రికగ్నిషను క్యాన్సలు చేస్తున్నాను” అని యీ ద్వారముగుండా ఇవస్పెక్టరుదొరగారు వెల్లారు. ఆద్వారముగుండా నీ భార్య తిండిలేక చనిపోయిందని కబురువచ్చింది.

* * *

కష్టాలింకా వానిజెంటు పడుతూనే ఉన్నాయి. వీనినుండివిడిపడేమార్గము నిశ్చయించుకున్నాడు. తన ఉన్నతభావములను మూలగా కుర్చీలోకమునకు చాటినాడు. ఒక్క ఎలుగుతో దేవునకేవగవాడనైతి నని తెలిసికొనినాడు. పూర్వ గురులను స్మరించుకొనుచు, గత సంవత్సరమునకు వ్యక్త

మించినాడు. “తక్కులు, నక్కులు, కోళ్లు పొట్టేళ్లు గురించికాక, మీరు దివ్యచరిత్రుడగు దేవదేవుని చూర్చి, సు తిం చి, శిష్యులకు వదేశించి, వారిని పా వ న ము చేయుదురు. ద్రవ్యమందనాశక్తి గలిగిన అఖండపండితులు, మీకు పెట్టెలుకంటే విభూతించియే ముఖ్యము శిష్యులకన్న వస్తుములిచ్చి, వారికి విద్యనభ్యసించజేయు బ్రతి భాశాలుగ. * అని స్తవము గావించినాడు. ధ్యాననిమిత్తనేత్రుడైనాడు “నన్న హింసించునో స్వార్థపరులారా! నేనిప్పుడు కాటకసామ్రాజ్యాధి

వతిని. నన్న మీరేమియు చేయజాలరు.” అని ఆత్మభిక్షము పైకెత్తి అరచినాడు. కాలప్రవాహములో నొక సుషిగుండము జన్మించి నశించినది.

“కాలగర్భంబులో నెన్నికథలుగలవా? చిండువున్న మ యుండు నే నిలచి యెప్పుడు?”

(పదా:—ఇందలి ఉపాధ్యాయుడు నిర్మలముగా వానిజీవితమందలి కష్టముల శోకములు అందలి మందోక తునక యీకల్పన. ఇందుకొన్ని అస్వభావికపరిస్థితులుగూడగలవు, గాని విజమైన విషయములందుకు తీసిపోవని వాభావన.)

“మగని చెవిలో”

—చాదరి

ఏమండీ, నిద్రపోతున్నారా? మిమ్మల్నే మల్లీసాగించావు చెవికింద గోల అంటున్నారా? మరేమీ లేదుగాని దేశము యొక్క నిజమైన అభివృద్ధికి-సమాజము యొక్క ఉన్నతికి, ఎక్కువగా తోడ్పడే దేవరు! ప్రాథమికోపాధ్యాయుడు అంటున్నారా? ఐనప్పుడు దేశముయొక్క సర్వ తోముఖాభివృద్ధికి-సభ్యతాగౌరవముకూడ ప్రాథమికోపాధ్యాయుని భుజస్కంధాల అనివున్నది అంటే కాదనలేరుగా అట్టి ప్రాథమికోపాధ్యాయుడిని సమాజము, సమాజము తరపున మీరు, కూడ ఎన్నో విధాల కాపాడుతూ గౌరవింప వలసి యున్నది. ఏమీ తెలియని ఈపసిగండులకు న్రాత, చదువు లెక్కేకాక, యోచనాశక్తి, నదనద్వివేచనాశక్తి, దేశభక్తి అణగివున్న ఇతరశక్తులను, రేపి ఉత్తమపౌరులు

గా తయారయ్యే బీజాలను నాటి తద్వారా దేశముయొక్క సమాజము యొక్క, గౌరవ మర్యాదలను పెంపొందింపజేస్తున్నాడు అంటే మీరూ కాదనడంలేదుగా? ఐనప్పుడు దేశసాభాగ్యునికి ప్రాణాధారమువంటివాడగు ప్రాథమికోపాధ్యాయుని స్థానము అత్యున్నతము అంటే కాదనరుగా!

మరి ఐతే ఇన్ని సంగతులు తెలిసిన మీరు ప్రాథమికోపాధ్యాయునికి ఎంత వరకు గౌరవస్థానమిచ్చి గౌరవిస్తున్నారు? నేను ప్రత్యేకముయిచ్చే గౌరవమర్యాదలు ఎంతవరకు అంటున్నారా? యదార్థముగా ఇంత ఉన్నతస్థానాన్ని అలంకరించిన ప్రాథమికోపాధ్యాయుని వృద్ధిక్షయాలను పరికించే నిమిత్తము నీయమింపబడిన అధికారవర్గము వారైన మీరు ప్రాథమికోపాధ్యాయుని ఇను

మిక్కిలి కాపాడుతూ ముందుగా మీరు ఆయనను గౌరవించి నమ్రాజానికి మార్గ దర్శకముగా వుండాలి అంటున్నా —

నేను ఒకప్పుడు మాత్రము అగౌరవ ముగా వున్నానా అంటున్నారా? మరి ఉదయాన మీతో మాట్లాడవచ్చిన ఉపాధ్యాయుడు ఎంత వినయముగాను, విధేయతగాను, గౌరవపురస్కరముగాను, మాట్లాడాడు? మరి ఆయనను కొట్టానా, తిట్టేనా, అంటున్నారా? ప్రత్యక్షముగా కొట్టడం తిట్టడమే జరగాలా? నేను పైన చెప్పినట్లుగా దేశభవితవ్యాన్ని ఆకలింపు చేసుకోకుండా ఆ ప్రాథమికోపాధ్యాయుని శక్తియుక్తుల వల్లనే ఉన్నతస్థానాన్ని పొందిన మీరు, అంత నిర్లక్ష్యముగాను, తృణీకారముగాను, మాట్లాడారు అంటే ఇక చెప్పాల్సిందేముంది? ఉపాధ్యాయ లోకానికంతకూ, అన్నివిధాలా ఆదర్శముగా వుండవలసిన మీరు ఆవిధముగా ప్రవర్తించారు అంటే ఇంకేమున్నావుండా ఈ గొడవంతా ఎందుకు? ఏమన్నానో చెప్పరాదు అంటున్నారా? ఆయన ప్రతిమాటకు “ఏమండి, మీరు” అంటూ వినయము ఉట్టిపడేటట్లుగా మాట్లాడుచుంటే, మీరు క్షణక్షణానికి ముఖము చిట్టించుకుంటూ, చీత్కరించినట్లుగా “నువ్వు” “ఏమోయ్” అంటూ అదేమిటి. ఇదేమిటి, అంటూ, రుసరుసలాడుతూ, మాట్లాడారుగదా? మర్యాదేనా? ఓసి! ఇంతేనా, ఏమగు అంత పెద్దజంతువుగదాయని వెంట వెళ్లితే ‘తున్’ మన్నట్లు చాలా దొడ్డతప్పు వెదికావే? శిరచ్ఛేదనగావింపదగ్గ మహాపరాధమేమో చేసాననుకుంటున్నాను అని అంటున్నారా?

యథార్థముగా ఇంతకన్న గొప్ప తప్పేముంది? ఎంతనేపు నీగొడవే నీదికాని అందున్న సాధక బాధకాలు ఆలోచించవు. ప్రాథమికోపాధ్యాయుడు అంటే నీకున్న పాటిగౌరవ మర్యాదలుకూడ నాకు లేవనుకున్నావా? నాక్రింద పనిచేసేవాళ్లని ఆవిధముగా త్రొక్కిపెట్టకపోతే నన్నుకాదు గదా బ్రహ్మనుకూడ లక్ష్యపెట్టరు అంటున్నారా? ఐతే మీపై ఆఫీసరు మిమ్ముకూడ ఆవిధముగానే మాట్లాడవచ్చుగా? అదివేరు ఇదివేరు. పాలక పాలితులకుండే వ్యత్యాసము ఉపాధ్యాయులను ఆవిధముగా ఆణచివుంచకుండా గౌరవమర్యాదతో చూచానా వేరేకొరివితోతలగోకి కోసకక్కలేదు అంటున్నారా? ఐతే ఆవిధముగా చీమలు, జెట్టులు, ప్రాకినట్లుగా మాట్లాడటమే అవసరము అంటున్నారన్నమాట. సరే గౌరవము అన్నది ఇచ్చివుచ్చుకునేదేగాని, వొక్కానికి, బంగారానికికూడ, మార్పిడి పొందని అమూల్యమైనది. అందుకుగాను చెమట ఓడ్చి సంపాదించిన సొమ్మునుగాని, శరీరకష్టాన్నిగాని వీనమంతైనా వెచ్చించనక్కరలేదు, ఎదుటివానిని గౌరవించి, గౌరవింపబడటము అన్నది, ప్రతిపేరుని సామాన్య ధర్మము. ఎదుటివానిని చీత్కారముగాను, నిర్లక్ష్యముగాను, మాట్లాడినంత మాత్రాన తన గౌరవము ఇనుమడించింది అనుకునే వ్యక్తులు, విర్యాబుద్ధులులేని మోటుజాతి ప్రజల్లోకూడ చాల నకృత్తు. ఇంటిని, ఇంటివాసాలు లెక్కించినట్లు ఎవరిదయాధర్మము, వల్లనూకీర్తికివచ్చాలో వారిని గౌరవించడము అంటే అంతకష్టముగా వుంది కాలవైపరీత్యము ఎంతటికృతఘ్నత!

అనలువాళ్ళకెవరికీ కాని ఆదుర్దా నీ కెందుకంటున్నారా? మాట మాటకు ముఖం చిట్టించుకుంటూ దిబ్బిలలతోను, రుసరుసలతోను ఇంట్లో పాచి చేసేగాని తో మాడ్లాడండి కనబడుతుంది. ఇంతకూ కాలం వెళ్లబుచ్చుకోచూస్తున్న ప్రాథమికోపాధ్యాయలోకం కనుక సరిపోతోంది కాని ఇది ఇంతైనా ఇంకేమన్న వుందా? అంటున్నారా? ప్రాథమికోపాధ్యాయుల్ని వ్యక్తిగతంగాకూడ నిర్లక్ష్యముగా వుంటే మేకాక సామాజికముగాకూడ ఆ విధముగానే ప్రవర్తించుచున్నారు. వింత వింత కేసులు వివిధసెక్షన్ల క్రింద బనాయిస్తూ అప్పీలుకు కూడా అవకాశములేకుండా చేస్తున్నారు. ఐతే సామాజికముగా ప్రవర్తించుచున్న నాప్రవర్తన మెటువంటిదో వివరించుఅంటున్నారా? ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘం Teachers' Association సమావేశాలకు మీరు “ఎక్సలసివియో” ప్రసిడెంట్లు ఎంత కాదన్నా ఒక బహిరంగ సభా సమావేశానికి తులతూగుతుంది. సభ్యులకూడ 50 మొదలు 150 వరకు వుంటారు ఈ సమావేశాలకు ఇన్ని తడవలు ఆధిపత్యాన్ని వహించారు గదా! సదరు సమావేశ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనేటప్పుడు ఎన్నడైనా మీరు నిల్చి నిమాట్లాడినట్టు జ్ఞాపకముందా?బడిపంతుళ్ల సమావేశాలలో నాలాంటి ఉన్నతవిద్యా వేత్తలకూడ నిల్చునిమాట్లాడాలా అంటున్నారా? పంతుళ్ల సమావేశాలలో చేస్తే చేశారు. ఈ యలవాటును ఇతర సమావేశాలలో కూడ అట్లానే ప్రవర్తించారు! ఇంతకన్న ఆత్మగౌరవ హీనమైన పని మరొకటుందా? నోరుముయ్యడానికి

మూతఉన్నది కాని లోకం ముయ్యడానికి లేదు! అన్నట్టు నావిషయమై ఎన్ని అన్నా పూసుకోన్నాను. సామాన్యముగా ప్రజలు కూడ ఉపాధ్యాయుని ఆ విధముగా భావిస్తున్నారు గదా. మరి వాళ్ల విషయమో, అంటున్నారా? అందుకుకూడ కొంతవరకు మీరే కారణము. ఉన్నత విద్యావంతులై యుక్తాయుక్త వివక్షణాసామర్థ్యము గలిగి యున్న మీలాంటి ఉత్తమపౌరులమూలముగా ఉపాధ్యాయుల గౌరవమర్యాదలు ఇసుమడించవలసిస్థితిలో “కంటిరెప్పవలె కాపాడుతలైయే విషముబెట్ట కలదెదిక్కు” అన్నట్టు పౌరధర్మాలు గౌరవమర్యాదలు తెలియని సామాన్యుల సంగతి ఎందుకు? తమ్ముతాము ఆత్మపరీక్షచేసుకొండి “ఆవు చేలో మేస్తుంటే దూడగట్టున మేస్తుందా” అన్నట్లు. ఇంతో అంతో మిమ్ములను అనుకరించేవాళ్లు కూడావున్నారు. అందుకని నిర్బంధము ఏమిటి అంటున్నారా? అధర్మము, అన్యాయము, వున్నంతవరకు అరికట్టడానికి ప్రతివారికి హక్కువుంది. మీరే మనుకున్నా సరే. ఒకప్పుడు గొంగళి పురుగుగావుండి రూపాంతరము బొందిన సీతాకోక చిలుక పూర్వవృత్తాంతమును విన్నంది, తన అందచందాలను తగుకు బెళుకులను, చూచి ఉబ్బి తబ్బిబ్బయినట్టు మీరూఒకప్పుడు ఆ ప్రాథమికోపాధ్యాయుని అదుపు ఆజ్ఞలలోను, చెప్పుచేతలలోను, పూడే యిప్పటికి ఉస్థితికివచ్చారు. ఆయన పుణ్యమా అంటూ వేళికింత తినకలుగుతున్నాము. నలుగురిలో గౌరవముగా బ్రతుకగలుగుతున్నాము. ఇదే మన్న పూర్వజన్మవృత్తాంతమా మరచిపోను! నోటికి ఆహారమును అందించే చేతిని

కొరికేరకము! ఎంతనేపయినా తెమిలేటట్టు కావు జాతివి దేశానివి. అంతేనా ఇంకే లేదే అంటున్నారా? అయిపోవచ్చుంది. మన్నా వుందా అంటున్నారా? ఇంతనేవు ఒక్కటి బడిపంతులు అనేవాడు ఏవిధమైన నిద్రచెడి సావధానముగా విన్నందుకు అనంతప్రస్థినీ అగౌరవమును పొందినా నమస్కారము. ఈతడవకు చాలులే పడు అందు వచ్చుచెడుగులు మీవికావు. నావి కోండి- సెలవు

మన దేశము, ఆదిమవాసులు, ద్రావిడులు, ఆర్యులు, వేదయుగము

చ రి త్ర నా ట క ము

[ప్రాథమికబడుల యువయోగార్థము నూతన సీలబస్ అను కరణము]

(పక్క అప్పారావు, బోర్డుస్కూలు-ధర్మపురి)

పాట

నూత్ర॥ హిందూదేశమేకద మనది

హిందూదేశ మంతికుపంజీ॥

హిందూదేశము భారతఖండం

విజయ భారతదేశం ॥హి॥

ఎత్తగు హిమవత్సర్వతములు

ఉత్తరదిక్కున గలిగి

తూర్పుదక్షిణ పడమరదిక్కులా

చుట్టు సముద్రము శోభిలునట్టి

విదూ: బావా! యీ ప్రార్థన ఎప్పుడు నేర్చినావు? ఆదిని అందరు దైవ ప్రార్థనము చేయుదురుగాని నీవు దేశ ప్రార్థనము చేయడం దివ్యముగా ఉన్నది సుమా?

నూ: బావా-చక్కని పాడిపంటలు గలిగి, ధనసమృద్ధి నొప్పి, యధిక సౌఖ్యవాయి యగు మన జన్మభూమి చల్లగానున్న చక్కని దైవప్రార్థన స్మరణకు వచ్చు ఈబంగారుభూమి నాశించి యితరు లెందరో మన దేశముపై దండెత్తి రాలేదా!

విదూ: ఏమీ ఇతరులూ! ఉత్తరాన ఎత్తైన కొండలు తక్కిన మూడుదిక్కుల సము

ద్రము, ఉండగా వారే త్రోవబడి వచ్చినారు?

నూ: బావా! నీవన్నది నిజమే. మన హిమాలయములలో వాయువ్యమూల కైబరు, బోలను అను రెండుకొండ దారులుగలవు...

వి: సరిసరి ఇక తెలిసినది. వానిగుండా ఇతరుల దేశమున ప్రవేశించిరి. అంతే కదూ? ఆదిలోనీ దేశము నాశ్రయించిన వారెవ్వరో నీ వెరుగుదువా?

నూ: చక్కని ప్రశ్న. తోలుత కోలులను కొండజాతివారుండేవారు.

అ. వె రాతియాయుధములచేత జంతుల జంపి పచ్చిమాంసము తిని బ్రతుకువారు ఇండుగట్టునేర్పు నెలుగక యడవుల చెట్లతోర్రల నివసించువారు.

విదూ: బావా వారేమిరి?

నూ.

సీ వారికి పిమ్మట వచ్చి ద్రావిడు

కోలుల దరిమిరి కొండలకును

ఎందుండి యచ్చటి కెప్పుడు వచ్చి

యెరుగ నాధారంబు లేమిలేవు

వీరి యాకారంబు కారునలన పొటి

మాఖము బల్లగనుండు బొట్టముతో

పాముల చెట్లను భక్తితో పూజింతు
బలులు యుద్ధపు సేర్వ గలుగువారు
భయ మిడుదేవతలో పశునరబలు లిచ్చి
గుడిగట్టి పూజించు కొనెడువారు
గీ. జాతిభేదాలు లే విల సాగుచేసి
కొనుట పనుల మేకల మేపి కొనుట వృత్తి
తెలుగు మళయాళ కన్నడములు నరవము
లనెడుభాషల మాటాడునట్టివారు
మాంసభోజనమును నేట మించిప్రీతి.

వి: సరేకాని ఆర్యావర్తము మంచి సార
వంతమైనభూమి అంటారు. మన దేశమే
కదూ ?

నూ: బావా! అది మనదేశంలో ఒక
భాగముగాని దేశమంతాగాదు.

వి: అయితే మనదేశంలో చాలభాగా
లున్నాయన్నమాట!

నూ: అబ్బే! మూడుభాగాలే కదూ !

పాట

అందమైనది హిందూదేశము
ఆరయ మూడుభాగామూలక నమరియున్నది
ఉత్తరాన హిమాద్రిభాగమూ
దిగువ నార్యావర్త మనునట్టిభాగమూ
దక్షిణహిందూస్థాన మనగ దనరుచుండును
అందు మధ్యభాగమే యీ యార్యావర్తము

వి: సరిగాని దీనికాపేరెట్లు వచ్చినది ?

నూ: పూర్వము కొంతకాలము ఆర్యులు
దీనిని పాలించుటచే దీనికాపేరు వచ్చి
నది. దీనికే ఉత్తరహిందూస్థానమని
మరియొక పేరుగూడ గలదు

వి: ఏమీ ఆర్యులా? ఏరెవ్వరు? ఏరు దీని
నెప్పుడు పాలించిరి ?

నూ: ద్రావిడుల తరువాత వచ్చినవారే
యీ ఆర్యులు.

గీ. వీరు విను మధ్యఆసియావారు ఆచట
సంఘపంటలు చాలక ఫలులేగలుగె

దీనిపోయిరి కొందరు జేరికొనిరి
సింధుప్రాంతమ్ము కైబరుసంధు దాటి.

వి. అయిన అచ్చటి ద్రావిడులోమరి?

నూ. వీరు బలవంతులగుటవలన

వి: సరి ఇంకజెప్పనేల? ఆర్యులు ఆర్యా
వర్తమును ఆదుకొని, దస్యులవలె
దక్షిణమునకు ద్రావిడులను తన్ని
తగిలినారన్నమాట!

నూ: అవునుగాని నీవు ఆర్యులకు దస్యు
లన్న బిరుదు నిచ్చినావు. నీవలె
ఆర్యులు ద్రావిడులనె దస్యులని,
రాక్షసులని, పిలిచేవారునుమీ!

వి. ఫాపము! ద్రావిడులకంటె వీరుచక్కని
వారు, మంచిగుణములు గలవారు
కాబోలు!

నూ: కాకేమి? ఇటునినుము.

గీ. ఆజానుబాహు లాయార్యులు పాడవరుల
తేజోధికులు చాల తెలుపువారు
కొలముఖమువారు కులభేదములు లేని
వారు సంస్కృతభాష పలుకువారు
పంచభూతములు దిక్పాలురే వీరి జే
వుకు విగ్రహపూజ గుర్తు లేవు
ఆరయ దైవ మొకండె అతనిలీలలే సర్వ
మనువమ్మకము గలఁజుట్టివారు

గీ. సాగుదేయుట పశురక్ష సలుపువృత్తి
నాటి ఋగ్వేదకవిత నడచువారు
గాన విను చరించిన కాలమెల్ల
తేదయుగ మని యందురుఁ వినుము పితవ.

వి. పోనిమ్ము దక్షిణదేశమందైన ద్రావిడు
నిశ్చింతగాదలదాచు కొన్నారకదా ?

నూ:-నిశ్చింతమేమిటి? తరచువారికి వీరికి
తగవులు తప్పలేదు.

ఎ: ఇంతగవు లెందుకు?

నూ: ఆచారవ్యవహారాల్లో సరిపడక
(తెరలో)

పాట

మరచెనుగా - మంచిదిగా

కొలువుకూటమునకు వచ్చుచున్నారు.

వి:- ఇంకఁజాలించు అదిగో పురుషోత్తమ
మహారాజుగారు మంత్రితోగూడ

(నిష్క్రమింతురు)
(ఇదిప్రస్తావన)

భూగోళ ప్రశ్నోత్తరములు.

(హాస్ సంఘిక రహవాయి)

వేదాంతము శ్రీనివాసాచార్యులు, హెడ్ మాస్టరు - ఆత్మారు.

హిందూదేశవ్యవసాయదారుడు - బర్మా - చైనాదేశము.

12. హిందూదేశమందు పరిపంట యెచ్చట యధికము ?

జ . తూర్పు - పడమరతీరమైదానములు. గంగానదీమైదానము.

13. మనదేశమునకు తూర్పుగల దేశమెద్ది ? అందలిముఖ్యనదియెద్ది ?

జ : బర్మా - ముఖ్యనది ఐరావతి

14. బర్మాదేశపు ముఖ్య ఎగుమతులెవ్వి ?

జ : బియ్యము తేకుకలప.

15. చైనాదేశము యేపరిశ్రమలకు ముఖ్యము .

జ . పింగాణీపాత్రలు, పట్టుకస్త్రములనేత.

16. చైనాదేశమందు ప్రవహించు నదులెవ్వి ?

జ . : హూయాంగ్-యాంగ్ ట్రికియాంగ్, సికియాంగు నదులు.

17. ఉత్తర చైనాలో ముఖ్యవృత్తియేమి? చైనా రాజధానియెద్ది?

జ : ఉత్తరచైనాలో ప్రధానవృత్తి పట్టుతీయుట రాజధాని నాన్కింగు.

18. మధ్యచైనాలో ప్రవహించు నది పేరేమి? ముఖ్యమగు పంటలెవ్వి?

జ : ప్రవహించునది యాంగ్ ట్రికియాంగు. నదీముఖద్వారమున హాంగ్ హై పట్టణము గలదు. ముఖ్యమైన పంటలు గోధుమలు, తేయాకు ప్రత్తి, చెఱకు. ఈ దేశమునకు రాజధానియైన నాన్కింగు యీ భాగమున గలదు.

19. హాంకాంగ్ నుగూర్చి వ్రాయఁడు?

జ : బ్రిటీషువారికి చెందిన రేవు పట్టణము. ఇదియొక ద్వీపముమీద నున్నది. యుద్ధనావలుండుచోటు. చైనాదేశపు విశేషవ్యాపారము యీరేవుగుండ జరుగును.
(నశేషము)

విషయ బోధనయం దుపయోగపడు పద్ధతులు

అరసాడ భానమూర్తి పల్లాయక్

ప్రాథమికవిద్యాయ సోదర మహేశయ్యలారా!

ప్రస్తుత ప్రజాభివృద్ధికి ననుసరించి కొన్ని పద్ధతుల నీక్రింద బొందుపరచియున్నాడను వీరిని నున ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రారంభవిద్యా బారకులు గమనించి ఆచరణ యందుంచ గలందులకు పాల్గొనించుచున్నాడను

బోధనాపద్ధతులను మూడ విధములుగా భాగించ వచ్చును అవివివేచన 1 వృత్తికేంద్రపద్ధతులు 2 పార్శ్వ కేంద్రపద్ధతులు 3 శిశుకేంద్రపద్ధతులు

1 వృత్తికేంద్రపద్ధతి - ఒక వృత్తిని కేంద్రముగ తీసికొని దానిని చేయుచుండగ ఇతరపాఠములు దానితో సంబంధింపఁజేసి బోధించుట ఈ 1 వార్ధా విద్యావిధానము 2 యత్నములపద్ధతి (project method)

2 పార్శ్వకేంద్రపద్ధతి:- పార్శ్వ విషయమును కేంద్రముగ తీసికొని బోధించుట ఈ 1 ఉపన్యాస పద్ధతి 3 అ స్వేచ్ఛ పద్ధతి (Huerastuck Method)

3 శిశుకేంద్రపద్ధతి - విద్యార్థిని కేంద్రముగ గైకొని అతని నైజగుణముల ననుసరించి బోధనజరుపుట ఈ 1 ఆటపద్ధతులు 2 ప్రయోగాత్మక (క్రియలు) పద్ధతులు (ఒక్కొక్కపద్ధతిని గురించి కొన్ని ఉదాహరణలు లీక్రింద వ్రాసిపాడఁకు)

1 వార్ధావిద్యావిధానము - ప్రస్తుత ప్రాథమిక విధానము ప్రజలను కాశ్యతాక రాష్ట్రులుగ చేయుట లేదనియు, వారికి ఏజేనియొక వృత్తియందు తగిన తరివీరు ఈయలేదనియు, ప్రాథమిక విద్యవలన ప్రజలేమియు లాభము పొందలేదనియు, గ్రహించి కొందరు విద్యావేత్తలు ప్రాథమిక విద్యాప్రజాభివృద్ధి మార్పుచేయుట కాలోచించిరి

మహాత్మాగాంధీగారి ఆలోచనపై వార్ధానున పట్టణముయొద్ద ఒక ఉపసంఘము నేర్పాటుచేసి అందు విద్యావిధానము మార్పును గురించి ఆలోచించిరి ఆసంఘమునకధ్యక్షులు డాక్టర్ జిజీవహుస్సేన్ గారు. ఆసంఘములో భారతదేశములోని వివిధ ప్రాంతములనుండిన విద్యావేత్తలు సభ్యులుగా నుండిరి వారు కొన్నిదినములు దీర్ఘాలోచనలుచేసి ఈ దినన తీర్మానములను నీరపరచిరి (ఈతీర్మానములలో ముఖ్యమని తోచినవనిని వ్రాసితిని)

1 ప్రాథమిక విద్యను ఉచితముగను, నిర్బంధముగను నేర్పవలెను.

2 నిర్బంధపథమున్న 7 సం॥ 14 సం॥ వరకు

3 ఏజేనియొక వృత్తిని కేంద్రముగ పెట్టుకొని దానిద్వారా పాఠములన్నియు బోధించుచు ప్రాథమిక విద్యవృత్తిగను నడికి ఆవృత్తియందు జీవనోపాధి సేపించుకొనుటకు తగిన ప్రావీణ్యము నీయవలయును

4 ప్రస్తుతము స్కూలు టైలర్ వరకు ఇంగ్లీషు కృషిమిగిలిన విషయములయందు జ్ఞానముకలుగజేయవలయును

5 మాతృభాషయే, విషయ బోధనకు వాడవలయును

6 బాలురు తయారుచేసిన వస్తువులను మిక్కిలి ఆసక్తితో విద్యకొనికయ్యే ఖర్చును కొంతవరకు భరించవచ్చును

7 అసాంసారపత్రమును ఆచరణలో పెట్టవలయును

8 ఈ పద్ధతిని బోధించుటకు వీలుగానుండు కొన్ని వృత్తులు 1 నూలువడకుట నేయుట, వ్యవసాయము, మొదలగునవి నూదించియున్నారు

వార్ధా విద్యావిధానమునందు గణితమును బోధించుట ఎట్టి ప్రయోజనమునుబట్టి

సంఖ్యాజ్ఞానము ఏకలను తెక్కించుట, పదుల చొ॥ కట్టులు కట్టుట (10 × 10 = 100) ఎవల కట్టులను ఒకనూరకట్టు కట్టించుట

సంకలనము:- 10 ఏకలలో 5 ఏకలు కలిపిన ఎన్ని అగును? 10 ఏకలలో 5 కట్టులు 2 గలవు వానిలో గల మొత్తము ఏకులెన్ని? ఈ మొదలగు విధముల వలన సంకలనము చెప్పవచ్చును.

వ్యవకలనము - 20 ఏకలలో 10 ఏకలు వడికి తిమి మిగిలిక ఏకులెన్ని?

గుణకారము - ఒక్కొక్క బాలునకు 4 ఏకలు చొ॥ 6 గురికి ఎన్ని కావలెను?

భాగహారము - 10 ఏకలను 5 గురు వడికిరి ఒక్కొక్కడు ఎన్ని వడికెను?

మిత్రముగాను - ప్రతిని కొనుట, బట్టలనముట మొదలగు వానివలన ద్రవ్యహానము, లాభనష్టములు చెప్పవచ్చును

కొలతక నము - కొలత ప్రమాణములయొక్క పరిచయమును, తయారుైన ధారమును, బట్టలును, కొలుచుటయందు కలుగజేయవచ్చును.

తూకములు:-ప్రత్తిని, దూదిని, తూచుట, చారమును తూచుట మొదలగు ఘట్టములలో తూగిన విషయములు చెప్పవచ్చును

సకాసరి:-1 దినములోగాని, 2, 3 దినములలోగాని వడికిన చారమునుగాని, నేసినబట్టనుగాని, గంటకుగాని, దినమునకుగాని, ఎన్నిగజములు పని జరిగినదో తెలుపుట.

కారణము:-ప్రత్తిలో దూది ఎంతకాతముండును? తూచినజూదికిని దూదినివడుకగా వచ్చిన చారమునకును లేదా ఎంతకాతముండునో తెలుపుట

భిన్నములు:-దూదిలో వంతులు, నేసినబట్టలో వంతులు, మొ॥ చెప్పట

చదరపులెక్కలు:-నేసినబట్టయొక్క పొడవు, వెడల్పు, వెకాల్యము మొదలగులవి చెప్పవచ్చును. ఇట్లే వడ్డీ తదితరలెక్కలు చెప్పవచ్చును.

(మిగతా కాలోపు సంచికలో)

మర:-వృత్తిని కేంద్రముగ తీసికొని గణితము నెట్లు బోధించవలయునో పెనుదమరించినాడను. పై అంశములు కొది కొద్దిగా ఉదహరించినాడను. వానిని విప్రులకరముచేసికొని ఆచరణయందుంచుదురని సోదరులను విసమ్రుతతో ప్రార్థించుచున్నాడను.

వి హ గ ప రి తా ప ము

చిలకా వేంకటకృష్ణదాసు

1. మంజులారామభూమి! మనలుచుండి । మధురఫలముల భక్షించి ఘృధురజలము గ్రోలి జీవించునట్టి మాజోలియేల ? । వ్యాధుడా! యెడ కరుణ రవంత లేద ?
2. పిల్లగాడ్పులు వీవగ నల్లముందు । నింపు రేకెత్త కంఠములెత్తి మధుర గాన మొనరించు చుందుము వీచులలర । ఏమియొ గ్గొనర్చితిను? బాధింప నీవు.
3. గడ్డిపరకల చిదుగులఁ గట్టినట్టి । చెట్టుపై గూటియందున చింతలేక వాన మొనరింతుమేగాని భవనములను । పూలపాన్పుల వాంఛింపజోమి శబర !
4. పరుల కుపకృతి నొనరించు పాదపముల । నీలమేఘాల సెలయేళ్ళ నెయ్యకొంది విశ్వమున్ బరికించుచు వినిధగతుల । యానమున్ జేయుదుము పవలంత మేము.
5. జంటజంటలుగా నుండి నందరించి । ప్రేయసీప్రేయసుల కత్తిప్రేమతోడ పరమదాంపత్యధర్మము వదలకుండ । మనుషటం చెరిగింతుము మహితకరుణ
6. పిండివంటలు ఫలములు దండిగాను । భక్షణము నేయరాదే! మాపలలమునకు కరుణ విడనాడి మమ్ముల కఱకుటమ్ము । లకును బలిజేయ న్యాయమానాకరినాత్ము!
7. నారి సారించి కరము లానందమునను । విడిచెదవు మమ్ము గాఱంప; జేయలేవు నీదుప్రాణము గొను జమునివయ; నీ పరిశ్రమం బది వృధగాదె, మృదయ! తలవ
8. కోల వేయంగ గిజగిః కొట్టుకొనగ । కాల్యాలై పాటు రక్తంబు గారచియైన నించుకంతయు పొక్తపు; మృగయు డా! త్వడీయచి త్తము కఠినంపురాయియె మొ?
9. ఉరులు పన్నెద వేలకో యునుగుదీయ! । నీదు సొమ్ములగొంటిమా! నీకట్లుంబ మునకు హాని యొనర్పగఁ బూనివామె? । వేళు లెటునచ్చె మమ్ముల శిక్షజేయ?
10. నీదుప్రాణ మొరులు దీయ నీచుగువయు । బిడ్డలున్ జాట్లముల్ విలపింతురుగద ! అట్టులే మాదుజీవితమం చెటుంగు । బుద్ధి నీ కేలలేదోయి? బోయవాడ!

11. కవులనద్వైతపాఠిలో గడన క్కే. గయకాళికి గురువులమై యలరియు భూరికీర్తనాన్నించెడి వారమయ్య. వ్యాధునకమాత్ర మేలకో పరులనుగుట.
12. పక్కిజంటలు ప్రేమతో బాడుచుండ. నకట! గత భవంబున కిరాతకుల మాచు. నుసుగులం దీసినా మేము! నొసటిపైని. యిట్టిదారుణమృతి లిఖించె బహ్మ.
13. ఇనుడు తూరువుదెన నునయింక మునె. పండిమాగధులటు నిన్ను పాటపాడి నిద్ర మేల్కొల్పినందుకు నీవొనంగు. పారిపోమికమా! యిది క్రూరచిత్త!
14. ఆర్యవిరచిత వేదవాక్యం బుదేది? బుద్ధవర్ధమానుల మహాబోధ మేది? గాంధీదేవుని సిద్ధాంతగరిమ మేది? యెల్ల శాస్త్రార్థమేది యహింసయెగద.
15. హింసచేసిన పాప మెంతేని గలుగు. పెద్దవారలనుద్దులు పెగుగుకూడు మూటయని గ్రహింపుచు నిక ముందునుండి. భూతదయ గల్గి నల్కీర్తి బొందు మోయి!

ప్రాథమిక పాఠశాలల అనాచారములు

రచయిత : డి. యస్. మూర్తి అచార్య, జీవరు, ఎ. యి. ఎస్.

నేను ఎన్నోసార్లు చూచి యట్లా వ్రాసి నానుగాని అనుభవం లేకుండా కాదు నుమండి! నా నహాయోపాధ్యాయులు యీ విషయాన్ని గూర్చి వివిధముగా తీరు కున్నా మందిదే.

మన స్కూళ్ళలో 75% మీది నామ మునకు చెందినవే. టీచర్లు తగిన శిక్షను (Discipline) బాలురకు యివ్వడంమాని నారు. దానితో వారిలో వారికి హేయ భావము కలుగుతుంది. తదుపరి టీచరుకు కూడా గౌరవం తగ్గుతుంది. అటుపై నీ స్కూలు సీచన్లలో వుంటుంది, అందు చేతనే మొదటినుండి కూడా ప్రాథమిక పాఠశాలలలో జరిగే అనాచారములను రూపుమాపడానికి ఉపాధ్యాయుడు పూను కోవాలి. అదేట్లాఅంటే: పాఠశాల గ్రామ మునకు సాంఘిక కేంద్రమైయున్నది. అందుచే టీచరు విద్యార్థులకు జ్ఞానము కలుగజేయాలిగాని తీరికగా స్కూలుపని

చేయుచున్న కాలము లో ఇతరులతో ఎక్కువగా ఇష్టాగోష్టి నలువరాదు. టీచరు సద్గుణములు, సదభ్యాసములు కలిగిన, పిల్లలు (Pupils) ఆ విధంగానే తయారు అవుతారు. కాని దీనికి పిల్లల తలి దండ్రులుకూడా వారి పిల్లల సత్ప్రవర్తనకు తగిన సలహాయుచ్చుచూ ఉపాధ్యాయు నకు ఎక్కువగా సహాయంచేయాలి. మన దేశములో తలిదండ్రులకు పాఠశాలయెడ శ్రద్ధతక్కువ. దీనికికారణము విద్యావిహీన తయే. విద్యాభివృద్ధి-పాఠశాలాభివృద్ధితల్లి దండ్రుల సహాయ మవసరము. ఈ విషయంలో ఉపాధ్యాయు లీ క్రింది ఏర్పాట్లు చేయాలి. విద్యార్థుల అభివృద్ధి రిపోర్టులను తలిదండ్రులకు పంపాలి. తల్లి దండ్రుల సంఘములను (Parents' Asso- ciations) స్థాపించి పాఠశాలాభివృద్ధి మార్గములను వారితో చర్చించాలి. టీచరు అప్పడప్పుడు వ్యాయామ ప్రదర్శనములు,

పోటీపరీక్షలు, ఉత్సవములు, డ్రామాలు, వేయించి తల్లిదండ్రులను పాఠశాల జీవనములోని కాకర్షింపజేయాలి సంవత్సరమున కొకసార్తైనను పాఠశాల వార్షికోత్సవము జరిపి పలువిషయములలో పోటీలుపెట్టి పిల్లలకు బహుమతులు తలిదండ్రుల నమూనూన యిచ్చినవారికి బహుమలన గలుగు ప్రయోజనములు తెలిపి టీచరులందును, పాఠశాల యందును, ఆదరణ గలుగును పిల్లలచే తయారైన పటములు మొదలగునవి తలిదండ్రులకు చూపెట్టాలి. ఇప్పటి విద్యార్థులలో తగు శిక్ష (Discipline, సీతినీయమము, పెద్దల

యెడ భక్తి గౌరవములు, మొదలగు సుగుణములు చాలా అరుదుగా కనబడుచున్నవి. దీనికి విధ్యావిధానము, ఉపాధ్యాయులు, కారణమును, బాధ్యులు, అయివున్నారు పై విషయములన్నియును గల ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అనాచారములు ఉండనేరవు. ఇట్టివి యింకా చాలావున్నాయి గాని తక్కుంగల విషయాలు పేర్కొనిన ఉపాధ్యాయులకు తప్పకుండా నాపై ఆగ్రహము కలుగుతుందని ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను

“అందరిని సంరక్షించేవా డాపరాత్మరుడే.” ఇప్పటికి సెలవు.

ఓ పేదపంతులయ్య!

రచయిత . ఘంటసాల దుర్గాప్రసాదరావు

మనసు చెబరెనె పెన్నిధి మాయమైన | లోభించదాన దిగులొంది లోన గుందు
చుంటి నదియేమి? చూడలేకుంటినిన్ను | ఓయభాగ్యని న్నూరార్చుయోగ్యుడవడు.

* * * * *

కట్టుకొన నీకు కొల్లాయి కఱపుగాగ | కడుపు నిండించు గంజయే కఱపుగాగ |
క్షామదానానలంబు నిక గాల్చుచుండ | నార్చు నెవడు రాడోయిపాధ్యాయవర్య.

* * * * *

‘బువ్వ! బువ్వ’చు బిడ్డల బాగులుచుండ | నార్తిమై వేడికన్నీటి నావివిమవ
హృదయవిచ్ఛేద నంతాప మీడ్చుచుండ | నెల్లు దిగమ్రుంగి సాగెన వేది వెఱపు?

* * * * *

భావిపారవిజ్ఞానంపు వసతిగృహము | కట్టుభారము నీపైన కలదు గాని,
కర్మ మదియే మొ దేవునికరుణ నుంక | లేనిజన్మయ్యె నీజన్మ దీవజుడ !

* * * * *

కుత్తు నార్చునియధికాన్లు కూకలిడగ | మౌనముద్రితస్వామివై మనలెచార
పిల్లవారల తలిదండ్రు లుల్లమనియ | బల్కు చిత్తమటంచుచు బలికె దీవు

ఎంత యోదార్పునేర్పె నీవృత్తి యార?

* * * * *

అలిబాధకు బాలరయార్తరవము । తోడుగా డ్రామదావాగ్ని గోడుగూర్చు
స్వల్పవేతన మధికార్లసాగదీత । నిన్ను శిల్పవశిష్టుగా సేగడ జేసె.

* * * * *
ఎన్నటికి నీదుకష్టంబులెల్ల సమయ ' నెవును నాట్యంబు లక్ష్మీనీయింట త్రొక్కు
నప్పుడే రత్నగర్భాఖ్య సార్థమును । భారతాంబకు నో పేదపంతులయ్య !

ఉపాధ్యాయ లోకమున కొక విజ్ఞప్తి

యన్. శ్రీకంఠ సత్యనారాయణమూర్తి.

ప్రియ సోదరీ సోదరులారా !

బాల బాలికలను పెంచి క్రమశిక్షణ యొనంగి భావినత్వోరులజేయు బాధ్యత తలి
దండ్రులమీదనేగాక మనయందుగూడా గలదను విషయము మనకు తెలియనిదికాదు.
కాన మనము జీవితములోని అన్నిస్థితులయందును అత్యంతావసరమగు సంతోష
మును బాల బాలికలకు పిన్ననాటనుండియే పొందుటకు అవకాశము గలుగ జేయవల
యును. ఇందులకు అత్యుత్తమ సాధనమేమన మనము వారికి దయతో గూడిన చిరు
నగవును గనపజచుచుండుట, కోపదృష్టిని సంపూర్ణంగా వదలుట, వారితో మనోరంజ
కములగు మాటలు పల్కుచుండుట వారికి సంతోషదాయకమగు విషయములలో
సాధ్యమైనంతవరకు అభ్యంతరపెట్టకుండుట - అభ్యంతరము చేయు విషయములపట్ల
అందుకు తగిన కారణములను శాంతముతో వారికి తెలియజేయుట - మొదలగునవి -
మనలోని చాలామంది సోదరీ సోదరులకు పిల్లలను కఠినముగా దండించుట అలవాటు
అయిపోయినది. పై అధికారులు వలననే ఆక్షేపి చినను, పిల్లల తలి దండ్రులు ఉపా
ధ్యాయుల యెడ విసుగుకొన్నన, తుదకు పోట్లాటలు సభవించినను, తమ చిరకాలపు
దురలవాటగు పిల్లలను కొట్టి బాధించుటను మాత్రము వదలజాలకున్నారు ఇట్లు క్రూర
ముగి దండించు పాఠశాలలయందలి పిల్లలు విద్యాలయము వదలగనే స్వేచ్ఛానంద
మును పొందుచున్నారు ప్రత్యక్ష సరక కూములని పాఠశాలలను భావించు
చున్నారు.

కాని మనము యధార్థముగా పిల్లలయెడ గనపజుపడగిన ప్రేమనే ప్రకటించి
నచో వారు తమ స్వేచ్ఛానందములను సంపూర్ణముగా పాఠశాలలయందే బడయు
చుందురు. సహజప్రేమగల అట్టి యుపాధ్యాయుల వియోగమునకు బాలురు వగచు
చుందురు. కాన యుపాధ్యాయుడు బాల-బాలికలకు ఆనందము చేకూర్చు వాడుగనే
యుండవలయును గాని హింసచే బాధించువాడుగా నుండరాదు.

పిల్లలను కొట్టు ఈ దుష్టపద్ధతిని పూర్తిగా మాన్పు ప్రచారముచేయు సుద్దేశ్య
ముతో మన భారత దేశముందు పితౄపాధ్యాయ సమితి (League of Parents &
Teachers) అను నొక సంఘమును 25-12-1915 తేదీని స్థాపించినారు.

దీని ముఖ్యద్దేశ్యములు

1. గృహములందును, పాఠశాలలందును, పిల్లలను కొట్ట పద్ధతిని పూర్తిగా మానుట; మాన్పించుట.

2. బాల బాలికలను తరిబీతుచేయు విషయములో తగు నూచనలను ఉపాధ్యాయులకును, తలిదండ్రులకును, తెలియజేయుట.

స భ్య త్వ ము

పై యుద్దేశ్యములను తెలియజేయు ప్రమాణపుకాగితము చేవాలు చేసిపంపిన మాత్రముననే సభ్యులుగా పరిగణింపబడుదురు. ఈ సమితియందు ఉపాధ్యాయులు తలిదండ్రులేగాక, ఇతరులుగూడా సభ్యులుగా నుండవచ్చును ఈ సమితిలో జేరువారందరును మొదటియుద్దేశ్యముగల ప్రమాణమునకులోబడుదురని తలచబడుదురు. కాని ఉదారులగు సభ్యులు సమితియొక్క ఉద్దేశ్యములను ప్రచరించుటకు, కరపత్రములు చిన్నచిన్న పుస్తకములు, ప్రచురించుటకు - దానము ఇచ్చినయెడల, కార్యదర్శులు, ప్రచారకులు కృతజ్ఞతతో తీసికొందురు. ౧

ఇతర వివరములు పూర్తిగా నెరుగఁగోరువారు ఈ క్రిందివారలకు వ్రాసిన బడయగలరు.

• అఖిలభారత గౌరవ కార్యదర్శి :

ప్రొఫెసర్ ఆర్. ఆ. కుల్ కర్ణి, M.A. L.L.B. గ్వాలియర్.

దక్షిణభారత కార్యదర్శి :

శ్రీ యస్. వి. ఖాండేకర్ గార్లు, దివ్యజ్ఞాన సమాజము, మదరాసు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రచారకుడు :

ఆంధ్రవీర పరిగె వేంకటరమణరావు పంతులుగారు, F. T. S. B A , B.Ed.

గురజాల, గుంటూరుజిల్లా.

S. D. I.,

గమనిక :—

ఇట్టి సంస్థలు ఉపాధ్యాయులకమునకు ఆత్మంతోపయోగములు. అన్నిజిల్లాలయందును, అన్ని తాలూకాలయందును, ఈ పితృపాధ్యాయ సమితిఖిలము సాపింది లోక కల్పాణముకొఱకు పాటు పడుటకు తగిన ఆవకాశములను, శక్తి సామర్థ్యములను, ఉపాధ్యాయ ఉపాధ్యాయినీలకును, తలిదండ్రులకును, పరమ పురుషులు ఒసంగుచురుగాక ! న మ స్తే

విన్నవించు ఉపాధ్యాయ సోదరుడు,

శ్రీకంఠ సత్యనారాయణమూర్తి,

శ్రీ వేంకటరమణా థి యోసాఫికల్ హిందీ ట్రి తెలుగు ప్రాధమిక పాఠశాల,

గుళ్ళిమూర్తి, కోయిలకుంట్ల పోస్టు, రామలసీమ.

చే నే త (పాట)

వి. గోపాలరావు డి. టి. సన్యాసిరాజు, విజయనగరం.

పల్లెయు పట్నం బనకండి
ప్రతియింట రాట్న ముంచండి
ప్రతి మొక్కలను పెంచండి
ప్రతిని యేకులు చేయండి
ప్రజలారా! యేకులనుండి
పనందైన నూల్చడకండి
వస్త్రములను నేయించండి
వాటినె నదా ధరించండి
భరతఖండమున నేనేత
పరిశ్రమను బలపరచండి

ఆరోగ్యము (పాట)

ఆరోగ్యమే... . సీభాగ్యము
ఆరోగ్యమును నదా - శోర మేతా సీకు || ఆ ||
నిర్మలంబగుగాలి - సీవు పీల్చుట యనెడు.
హర్షంబు మది నెఱిగి - నిర్మలుండవు గమ్ము || ఆ ||
పరిశుద్ధజలమునే - పానంబు చేయుమా
మురికిసీటిని సీవు - ముట్టరా దెన్నడును || ఆ ||
అహర మతిస్వచ్ఛ - మగునదియె భుజియించు
అమితభోజనమునకు - నలవాటు పడరాదు || ఆ ||
దినదినము వ్యాయామ - దీక్ష బూనగవలెను
తనువునన్ రోగంబు - లను జేరసీయకుము || ఆ ||
పవలెల్ల పంపాల్లు - బడ్డ కష్టములకును
దేవుని స్మరించి ని - ద్రించుటయె విధి సీకు || ఆ ||

చందాదారుకొక మనవి.

మా చందాదారులు తమచు పత్రిక చేరుటలేదని వ్రాయుచున్నారు. మా కార్యాలయమున యివి జాగ్రత్తగా వ్రాసి పోస్టు చేయుచున్నాము. పత్రికలు చేరని వారు ముందు వారి వారి పోస్టాఫీసులలో కనుగొని తదుపరి మాకు వ్రాసిన మేమును కనుగొందుము.

ఇట్లు,
వ్యవస్థాపకులు.

ధర్మము

(సింహా)

మానవుడు నిద్రించునపుడు గూడ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు నిలువనేరవు ఇది ప్రకృతి ధర్మము. అట్లే ప్రతి మానవుడు తన పనులను తాను ఫలము లేక నిర్వహించుట వాని ధర్మము. లోకి బుద్ధిని, మాటలవలన తన ధర్మమును కప్పిపుచ్చుట ఆత్మద్రోహమనబడును. ఆత్మద్రోహము బాహ్యమున కగోచరమైనను సర్వాంతర్యామి యగు సర్వేశ్వరుని మండట వంతయు నవగతమే. అందున పాపమునకు శిక్ష విధించుట సర్వేశ్వరుని ధర్మము. దండనాధికారి యైన మనసు సత్యము పాటించు పరమ దయాస్వభావుడగును. ధర్మమును గుర్తించినవాడే మహానుభావుడు, తేనివాడే విధివశమని ఉదాసీనత పొందును. ఇది అజ్ఞానధర్మము.

జ్ఞానాజ్ఞానసమ్మిశ్రజనితకాలము మార్పుట కాల ధర్మము. అందును ప్రస్తుతపు మార్పు యుద్ధ ధర్మము. యుద్ధధర్మమునకు పునాదిని గుర్తింప దలచుట గతజలనీరు బంధమాను. వర్తమానమును దీని నాధారపఱచుకొని భవితవ్యము గుర్తించుట మానవుని ప్రస్తుతధర్మము. ఈ ధర్మమును గుర్తించి తగు ఏర్పాట్లు పైని భద్రత వహించుట శ్రీ గవర్న మెంటువారి ధర్మము గవర్న మెంటువారు భద్రత వహించునపుడు వారి నాశ్రయించి నౌకరీచేయు ప్రతి వ్యక్తిని రక్షించుటగూడ వారి ధర్మమే! వారి ధర్మమునువారు నిర్వహించినందున పూజార్హులని చెప్పట ప్రజల ధర్మము. గవర్న మెంటు నౌకరీ వారులే యుద్ధపు కలపుకాలమున భుక్తికి లోపము లేక నుభించుట వారి పుణ్యధర్మము. ప్రజలు భుక్తి నాస్తియనియు, దేహియనియు, తహతహలాడుట వారి ఆత్మద్రోహపు పాపధర్మము.

ఆదిపురుషుడగు సర్వేశ్వరుడు పాపపుణ్యఫలముల విచారించుటకు తానొక్కడే పూనుకొనిన సృష్టిలో ప్రమాదములు సంభవించునని సృష్టి నితి లయములకొరకు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులను, దండనాధికారి యమధర్మరాజులను నియమించుకొని తన పరిపాలనా ధర్మమును నిరూపించెను. అట్లే శ్రీ గవర్న మెంటువారును, విద్యాశాఖకు పాలకవడ్డలు శ్రీ బోర్డువారును; వారిధర్మమేమి

ఉపాధ్యాయుల కన్నయ శేషుండ చేయుటగాదే! ఉపాధ్యాయులు శేషులము శ్రీ గవర్న మెంటువారి నౌకరులునుగాక, ప్రజలునుగాక, మధ్య త్రిశంకుని వా నుండిరి. త్రిశంకునికైనను కాపనిమాచనము గలుగగల ధర్మముండినది. ఉపాధ్యాయున కదికూడ లేదా? శ్రీ బోర్డువారు వారి ధర్మమును వారు గుర్తించికాని, దానికిది పేకులగునపుడు సర్వాధికారులగు గవర్న మెంటువారు సరిపుచ్చుకొని దయచూపుట వారి ధర్మము కాదా? లక్షాధికారైన లవణమన్నమే. అందున అన్నము కొరత ఏర్పరచుట ఏకీని ధర్మముకాదు. పైగా మానవధర్మ విరుద్ధమును. పోనీ జీతములైన ఆధికమా? కల. ఇంకేమెట్లో? ఎచ్చటనున్నవి? కరవుభత్యములు? తలపెట్టరాదు. ఆధికారము? కలలోనైన భ్రాంతి కొనరాదు. ఇకనున్నది? కడుపుమంట. అన్నమో రామచంద్రా! శరణు!! శరణు!!! “అన్నము పరబ్రహ్మస్వరూపము” పరబ్రహ్మమే పరమ నుభము. అన్నమే జీవిత నుభము. బోర్డువారు వారి ధర్మమును పరిపాలించువరకు ఊరకుండుట ఉపాధ్యాయుల ధర్మమా? అన్ని మందరిమానపులకు ముఖ్యునుగుడు ఉపాధ్యాయుల ఘనము ఊహించుట బోర్డువారి ధర్మమా? కాదా? యింటియజమాని ప్రతివాడు అడిగినపుడే సరిపడువిద్యయు కొనుసా? కల! అట్లే మాకిచ్చు శేతనములు, కుటుంబ సంఖ్యలు, తట్టుబడి చూచి ఉపాధ్యాయులకన్నము చేకూర్చుట ఉపాధ్యాయ మేనేజు మెంటు ధర్మమని నమ్మగలను. ఏల? ఏయుపాధ్యాయుడూ ఆగ్రామ జన్మసానవాసిగాడు. పూర్వకాలశేతనపు నౌకరగుడు ప్రజల మొగమాటము తక్కువ. దానికేమి? ప్రజలకే అన్నముకొరత సస్యముచాలదు. ఉపాధ్యాయునికి సానుభూతియైన ఎట్లు చూపగలరు? ధనముల మిడతగత్తు. ఇక ఉపాధ్యాయునికి విద్యు మెంటు?

ఇంత తర్కించినపైన శ్రీ మేనేజు మెంటువారి తటస్థతకు, ఉదాసీనతకు, కారణముండకపోదు. వారు కూడ సర్వాధికారులు కాకపోవుటచే మాట చెల్లగల ఆధికారము తగియుండవచ్చు. కాని

సర్వేశ్వరునివలె సర్వాధికారులు శ్రీ గవర్న మెంటు వారు పాక్షికముగ వ్యవహరించుట అధర్మమగును. ఉపాధ్యాయవృత్తి మాత్రము “ఎస్సెన్షియల్” అనుట ధర్మముగాదా? అట్టితరీ వారి నొకరులవలె వీరికి కూడ విద్యుము సమయిచేయుట వారిధర్మము. తారి నొకరులందరు ప్రత్యేక ప్రత్యేక దరఖాస్తులు పెట్టినపైని ఇచ్చిరా? వారి ధర్మమును వారు నెరవేర్చిరి. నామమాత్రపు కాఖాతేధము వలన శ్రీ గవర్న మెంటువారు కూడ ఉత్తేజించిన వీరి బ్రతుకెట్లు? దినమంతయు విద్యుపు సేవయ్యెనైన బడిసేవయ్యెప్పడు? సేవలేకున్న దండనపొందుట తప్పదు. దండించుట అధికారి ధర్మము. సేవ చేయుట వీరి ధర్మము. చేయుచుకొనుట వారి ధర్మము. ఇట్లంతకాలము బోధనవారును, శ్రీ గవర్న మెంటువారును, కదలిక చూపకుండుట తగు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవని నమ్ముట ఉపాధ్యాయుని

ధర్మమా? స్వత్వమును మరిపించుట దారిద్ర్య ధర్మము. భీతిని ఉపయోగించివచ్చో ఆత్మద్రోహము ఉపాధ్యాయునియందు పట్టును. “అడుగనిదే అమ్మ యైన అన్నము పెట్టదండరు” కాన ఓ యుపాధ్యాయులారా! ఏలమానముద్రవహించి నిద్రించెదరు? మీరు ముందుగ మేల్కొనుడు. యూనియనులను మేల్కొల్పుడు. మీ ధర్మమును మీరు గుర్తింపుడు. ఆందోళన చేయుడు. ఏడ్చినదాని భర్త వచ్చిన నా భర్తకూడ నచ్చునను భావమును వీడుడు. మీ ఆకలివాదను తీర్చుకొనుడు. ఇతరుల కుపకారిముచేయుడు. “కోమటిపాట” అని తిలపకుడు. భైర్యము, పట్టుదల, దీక్ష వహింపుడు, మన ధర్మమును మనము చేయుదము. అచటికి విఫలులమైన మనమాత్మద్రోహ ధర్మబద్ధులమే!

“ధర్మమేన జయతి”
ఓం తత్సత్.

ఉ చి త వి ద్య

(ఉచితభోజనము కూడా యివ్వబడును)

విద్యాభిమానులారా !

ఈ గ్రామములో హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ సిలబసు ప్రకారము 1 మొదలు 8 తరగతుల వరకు విద్యనేర్పబడుచున్నది. 7—14 సంవత్సరముల లోపలనుండు ఆది ఆంధ్ర, మాల, అనాధ బాలికలకు ఉచిత భోజన నదుపాయము లొసంగి విద్యా ప్రబోధము గావించుటకు తగినవనతు లేర్పాటు చేయబడినవి. కాబట్టి విద్యాభిమానులెల్లరు మాప్రయత్నములకు తోడ్పడి తమ బాలబాలికలప్రొత్సాహవరచి ఎంపుటయే గాక, అన్ని తెగలవారి బాలబాలికలకూడ పంపునట్లు చేయగలందులకు మిక్కిలి వేడుచున్నాను.

రామగోవిందాపురం
(కనిగిరి తాలూకా)
డి 1-7-1943

ఇ. టి. టి.
మూలశ్రీ శ్రీమయ్య
మేనేజరు.

అన కాపర్ల తాలూకా ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల

టీచరు మేనేజర్ల సంఘసమావేశములో గావింపబడు

తీర్మానములు

1. ప్రాథమిక ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళలో వెకండరీగ్రేడు పాఠ్యాధ్యాయులు అనితముగా పని చేయుటచేతను, వారు ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళలో పనిచేయుటకు తరచుగా ఆమోదించకపోవుటచేతను, వారికి లాకల్ బోర్డు ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళ స్కేలుకంటే అదనముగా దొరకుటచేతను, ట్రైయనింగుకాలములో స్టయింపుండు లేకపోవుటవలన ట్రైయనింగు పొందినవారి సంఖ్యయే తక్కువగా నుంచుటచేతను, యుద్ధనిర్వహణకార్యములలో చాలమంది చేరుటచేతను, ముగ్గురుపాఠ్యాధ్యాయులుపనిచేయు ప్రాథమికపాఠశాలలకు హ్యాండురు గ్రేడువారే హెడ్మాస్టరుగా ఉన్నారు గనుకను, ప్రాథమికపాఠశాలలకు హ్యాండురుగ్రేడు వారు తగుదురు గనుకను సదరు వెకండరీవారి నిబంధన తొలగించుచు హ్యాండురుగ్రేడువా రాపనిని పూర్తి చేయుటకును ఆమోదించవలసినదని కోరిరి.

2. పదిసంవత్సరములు సర్వీసుయొన్నటువంటిన్ని తమ జీవితము సదరు స్కూళ్ళ కప్పించుచు నమ్ముకొనియున్న ట్రైయనింగుకాని ఉపాధ్యాయులకు ఆయాగ్రేడుల ట్రైయనింగు పరిక్షకు ప్రయివేటుగా కట్టుకొని ప్యాసగుటకు అనుమతి నీయవలసినదని కోరిరి.

3. సర్వీసు రిజిస్టరువిషయములో ఛాలనా ఫారము కాపీ ఇక్విప్పెక్టరువారి అఫీసునకు చేరినది లగాయకు సదరుపాఠ్యాధ్యాయునకు గ్రాంటు రికమెండుచేసి ఆక్వార్టరులోనే గ్రాంటు యిప్పించవలసినదనికోరిరి.

4. లాకల్ బోర్డులో ఏయేగ్రేడుల పరిక్షాపొందిన ఉపాధ్యాయులను ఆయాగ్రేడుల ఉద్యోగములలోనే నియమించునట్లు ఏర్పాటు చేయవలసినదని కోరిరి.

5. స్కూలుప్లేస్ 9½ చ|| అ|| విస్తీర్ణమునుండి 7½ చ|| అ|| విస్తీర్ణమునకు తగ్గింపు ఏర్పాటు చేయించవలసినదని కోరిరి.

6. ది 15.12.39 కి పైగా రికార్డును పొందిన ఎయిడెడ్ స్కూళ్ళలో 50% రోలుస్ లో బానికలు విధిగానుండవలెనను నిబంధన తొలగించవలసినదని కోరిరి.

7. మేనేజ్మెంటు ఖర్చులవిషయమై ఉపాధ్యాయుల స్కేలు గ్రాంటులో 15% మినహాయింపు లేకుండ టీచరు గ్రాంటుపై 20% అదనముగా మేనేజర్లకు ప్రతిక్రమానిక గ్రాంటుతో కలిపి యిప్పించవలసినదని కోరిరి.

8. ప్రతి ఎయిడెడ్ స్కూలులో పనిచేయు ఉపాధ్యాయుల పిల్లలకు S. S. L. C. వంతు ప్రతి లాకల్ బాడీల స్కూళ్ళలోను శ్రీ గవర్న మెంటువారి స్కూళ్ళలోను ఉచితవిద్య గరపు ఏర్పాటు చేయించవలసినదని కోరిరి.

9. ఇద్దరు ట్రైయనింగుపొందిన ఉపాధ్యాయులవద్ద ఒకట్రైయనింగు పొందిన ఉపాధ్యాయుని వేసుకొనవచ్చుననే నిబంధన ఎక్జెంప్షను (Exemption)బడయ నవుసరిము లేకుండ నిరముగా నుంచవలెను.

10. ముప్పదిమందికి పైగా ఏవరేజి ఎటైండ్మెన్టు నచ్చినప్పుడు ఆయా తరగతులకు డివిజనుల పెర్మిషను బడయ నవుసరిములేకుండ నెలసరి నేటుమెంటుల ప్రకారము గ్రాంటు యిప్పించవలసినదని కోరిరి.

11. పూర్వమువలెనే ప్రతి అభివృద్ధిలోనున్న పాఠశాలకు (Efficient School) 40% వంతు ఇంక్రిమెంటు ఇప్పించవలసినదని కోరిరి.

12. ప్రతి ప్రాథమిక పాఠశాలకు నెలవారీ గ్రాంటు లిప్పించుచు మరుచటి నెలఖర్చులోగా ఉపాధ్యాయుల కా మొత్తముచేరునట్లు ఏర్పాటుచేయించవలసినదని కోరిరి.

13. నెల 1 కి ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునకు 5 రూ॥ యద్దభత్యము 1943 జనవరి నెలనుండి యిప్పించవలసినదని కోరిరి.

14. బడిదినములు 220 నుండి 200 లకు తగ్గించవలసినదని కోరిరి.

15. ప్రతి తాళాకా ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ (Advisory committee) లోను ఒక సభ్యత్వము ఎయిడెడ్ స్కూళ్ల మేనేజర్లకు యిప్పించవలసినదని కోరిరి.

అనకాపల్లి తాలూకా ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలల టీచర్లు మేనేజర్లు మేనేజర్ల స్థాయి సంఘసభ.

దక్షిణ విశాఖపట్టణము జిల్లా అనకాపల్లి తాలూకా ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలల టీచర్లు మేనేజర్ల స్థాయి సంఘ సభ్యుల సమావేశము 13.6.43 లేదీని ఉదయం 10 గంటలకు శ్రీ జెగ్గుమంత్రి ఆఫీసులో ఎయిడెడ్ - ఎల్ మెంట్రి పెంటరు స్కూల్ లో శ్రీ జెగ్గుమంత్రి ఆఫీసులోని సహాయకారి అధ్యక్షతన యీ దినము నుద హరించిన సభ్యులతో యిందునూదించిన కార్యక్రమము జరుపబడెను.

సభ్యుల హాజరు ౯ అయిరి. (1) శ్రీ జెగ్గుమంత్రి ఆఫీసులోని సహాయకారి (2) శ్రీ జెగ్గుమంత్రి సర సింహుల గారు (3) జలేపల్లి జోగారావు గారు (ఆరవ పాఠం) (4) మళ్ళ ఆఫీసు గారు (వెంకటాచారి) (5) యిరగవరపు వెంకటనరసింహ చార్యులు గారు (సినమడక అగ్రహారము) (6) యీ సంఘ కార్యదర్శి గారు సంఘ సమావేశ సమయమునకు గైరుహాజరు అయిరి. ఎయిడెడ్ టీచర్ల యూనియన్ సెక్రటరీ గారైన విన్నకోట సన్యాసేశ్వరరావు గారి వలన కార్యక్రమము సక్రమముగా తాత్కాలికముగ జరుపబడెను.

(1) యీ సభవారు శ్రీ జాగ్జీ చక్రవర్తి గారి జన్మదినోత్సవ సందర్భమున శ్రీ చక్రవర్తి గారికి ఆయు రాశోగ్యములు భగవంతుడు ప్రసాదించుచు, ప్రస్తుత యుద్ధ పరిస్థితులలో శ్రీ ప్రభుత్వమువారికి విజయ పరంపరలు ప్రాప్తింపజేసి, ప్రజల దుర్భరస్థితిని అనతికాలములో తొలగించుటకు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించిరి.

(2) యీ సభవారు శ్రీ రామా ఆండ్ కో ఏజంటు గారైన కపిలనాయి వెంకటరత్నంగారి ద్వారా వారికి పెనీలో వుచితముగా ప్రింటు చేయించి యిచ్చిన నిబంధనలన్నూ, రిజల్యూషన్లన్నూ, సభ్యులకు చదివిపించిరి. జనరల్ బాడీ ఆమోదించుటకు ఒకదాని తరువాత నొకటిగా సభయ నిబంధనలు రిజల్యూషన్ల ను, చర్చించిరి. దీనివల్ల పెంటు వారికిన్ని శ్రీ గవర్న మెంటు వారికిన్ని పత్రికలను సభయ ప్రాసీడింగుల పంపుటకు తీర్మానించిరి.

(3) పన్నెండవ రిజల్యూషన్ తీసివేసి సంఘమునూరు బియ్యము సప్లయ గురించి చాలా ఆందోళ నగా యున్నది గనుక యీ సంఘ కుటుంబీకులకు ప్రతి నెల నెల 1 కి సుపడువంత బియ్యమును కాంక్ష చేయించుటకు తీర్మానించి సభయ తీర్మానమును రివియూ ఆఫీసర్లకు పంపుటకు తీర్మానించిరి.

అనకాపల్లి }
13-6-43 } జెగ్గుమంత్రి ఆఫీసులోని సహాయకారి.

శ్రీ దక్షిణ విశాఖపట్టణము జిల్లా అనకాపల్లి తాలూకా ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలల మేనేజర్ల టీచరు మేనేజర్ల సంఘము.

సాధారణ సభ్యుల మహాజనసభ.

13-6-43 లేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జాగ్జీ ఎయిడెడ్ యిల్ మెంట్రి పెంటరు స్కూల్ లో శ్రీ జెగ్గుమంత్రి ఆఫీసులోని సహాయకారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. (1) దైవప్రార్థన. శ్రీ జలేపల్లి జోగారావు గారు చేసిరి. (ఆరవ పాఠం) (2) శ్రీ ఆరవ పాఠం చక్రవర్తి గారి జన్మదినోత్సవ సందర్భములో యీ సభవారు శ్రీ జాగ్జీ చక్రవర్తి గారికి ఆయురాశోగ్యములు భగవంతుడు ప్రసాదించుచు ప్రస్తుత యుద్ధ పరిస్థితులలో శ్రీ ప్రభుత్వమువారికి విజయ పరంపరలు ప్రాప్తింపజేసి, ప్రజల దుర్భరస్థితిని అనతికాలములో తొలగించుటకు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించిరి. (3) ఆశ్చర్యాల తొలగించుటకు —

శ్రీ అధ్యక్షులవారు సంఘబలము, దాని ప్రామాణ్యము, సభ్యులు సంఘీభావము, విద్యాకాఖాధి కారులకు తమ కష్టముఖముల సంఘము ద్వారా తెలియుపరచుకొనుటవలన కలుగు లాభములు, విద్యాసంస్థలకు జేయవలసిన సేవ, మున్నగువానిని గూర్చి విపులముగా చెప్పిరి.

(4) పిమ్మట సాయం సంఘసభ్యులచే ఆమోదింపబడిన, శ్రీ రామా అండ్ కో, వారిచే అచ్చువేయించబడిన, రిజల్యూషనలు, సంఘనిబంధనలు, మహాజనసభవారి ఆమోదముపై సభ్యుల యావన్మందికి అందజేయడమైనది.

(5) ఈ సభవారు సవరు తీర్మానములు శ్రీ విద్యాకాఖాధి కారులకున్నూ, ప్రతికలకున్నూ పంపుటకు తీర్మానించిరి.

పిమ్మట యీసభ అభివందనములతో జయప్రదముగా ముగింపబడినది ఇట్లు,

జెగ్గుచుంత్రి అప్పలనరసింహం.

ఆత్మవసర సమావేశము

సంరక్షక సంఘ మహాజనసభ సరిపలి (వైబాగ్ రేంజీ)

27 జూన్ 1943

శ్రీ. పి. ఎ. శ్యామరావు బి. ఏ వారి ఆధిపత్యమున సభముగింపబడినది. కిందివిషయములు, మూసలు, హాజరైరి, ఈకరవుకాలమున ఇతర గ్రామములనుండివచ్చి నాకరి చేయు ఉపాధ్యాయుల విషయములూ ఆహ్వానపదార్థముల సమన్వయముపై మేనేజిమెంటువారు తెలుపుచుగను; ఉదాసీనముగను, ఉన్నందులకి సభవారు విచారమును తెలుపుచూ ఇక మైన భావిపౌరుల సౌభాగ్యదాతలగు నుపాధ్యాయులకు శ్రీహోదవారి సహజమువలనగాని, శ్రీకలైరువారి వలన పరిమితమువ్వించికాని, ఆహ్వానపదార్థముల కొరత తీర్చించుటకును కొరుటకున్నూ, అన్నిగ్రామ సంరక్షకసంఘములు ఇందునుగూడవి సక్రమ తీర్మానముల నాందోళనచేసి మన ఉపకారవిధిని నెరవేర్చి మనభావిపౌరుల సౌభాగ్యమును చేకూరుటకున్నూ, తీర్మానించి, వందనములతో సభముగింపు చేయడమైనది.

ఆచార్య సింహా,
శక్రబిరి.

తలిదండ్రుల సంఘసమావేశము

గుడివాడ తాలూకా, పెయ్యేరు గ్రామ తలిదండ్రుల సంఘవిస్తృత సమావేశము, పెయ్యేరులోని బాలుర పాఠశాలా భవనమునందు 15.6.43 సాయంకాలము గం 8 లకు పెయ్యేరుగ్రామాధి కారులును, ముదిసేపల్లి లోకలు కో ఆపరేటివు యూనియన్ అధ్యక్షులును, అగు శ్రీహనుమార పేర్చిడు చౌదరి గారి ఆధ్యక్షతన జరిగెను.

అధ్యక్షులు ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి, నిరక్షరాస్యత నిర్మూలనకు, తలిదండ్రుల సహకారా వశ్యతనుగూర్చి సుపన్యసింపచు తల్లిదండ్రుల సహకారము స్వీకరించు ప్రాథమిక పాఠశాలలు అభివృద్ధికి రావనిచెప్పిరి.

శ్రీ వల్లూరుపల్లి వీరభద్రయ్యగారు భావిపౌరులు కాదగు బిడ్డలయొక్క అభివృద్ధికి ఆశించు ప్రతి తలిదండ్రులసంఘము, ఉపాధ్యాయవర్గమునకు సంపూర్ణ సహకారము చేయవలసిన బాధ్యతవున్నదనిచెప్పిరి.

శ్రీ పెయ్యేటి రాఘవయ్యగారు ప్రస్తుత సంగ్రామ పరిస్థితులనుగూర్చి ఉపన్యసింపచు ఆందు భారతీయుల కర్తవ్యమును వ్యక్తపరచిరి.

రాజోవు వత్సరమునకు ఈక్రింది కార్యవర్గమును ఎన్నుకొనడమైనది.

అధ్యక్షులు శ్రీ హనుమార పేర్చిడు చౌదరిగారు, కార్యదర్శి గొట్టిపాటి కొటయ్యగారు, సభ్యులు శ్రీ పెయ్యేటి రాఘవయ్య శ్రీ వల్లభ శేరి పిచ్చయ్య, శ్రీ దుక్కిపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు కార్యదర్శి అభివందనాలతో సభ సమాప్తము గావించబడినది.

జి. కొటయ్య,
కార్యదర్శి.

R. S.

1941 సం॥ భూగోళశాస్త్ర ప్రణాళిక ననుసరించి
రెండవ తరగతి విద్యార్థులకు బోధించుటకు కావలసిన

బొమ్మల పటములు

1.	ఇతరదేశము లందలి బిడ్డలు Children in other lands	ఎస్కిమోబిడ్డలు
2.	,,	,,
3.	,,	,,
4.	,,	,,

పైని చెప్పబడిన బిడ్డలనుగూర్చి విద్యార్థులకు బోధించుటకు కావలసిన 48 బొమ్మలు అతి దశభరితమైనవిగా నాలుగు చొప్పున ముద్దులొలుకు నట్లు రంగులలో ముద్రింపబడినవి. ఆయాజాతుల బాలబాలికలు అనుదినము చేసేది పనులు, నివసించే షిగ్రహములు, ధరించే దుస్తులు, వాడే పనిముట్లు, ఆడే ఆటలు మున్నగు అనేక విషయములు ఈ బొమ్మలలో జూపడమైనది.

సెలబ్రులో విధించబడిన ప్రకారము ఉపాధ్యాయుడు కథలను బోధించు నపుడు ఈ బొమ్మలను విద్యార్థులకు చూపినచో వారి కాయా బాలబాలికలు కండ్లకు కట్టినట్లుగుపడుదురగు పడవ, కథకు సంబంధించిన చేతిపని నేర్పుటకు, బొమ్మలు చేయు టకు ఇనుకతో బల్లపై దృశ్యములు జూపుటకును, మాదిరి చిత్తరువులు వ్రాయుట కును, పిల్లలచే నాటకములాగే రచించుటకును. ఈ బొమ్మలు ఉపాధ్యాయునికి తోడ్పడ విధము ఇంతంతయని చెప్పనలవికాదు. ఒక్కొక్క పటమునందు బోధింపవలసిన విష యములు ఉపాధ్యాయుని కొరకు ప్రత్యేకముగ ముద్రింపబడినవి. పటములు కొను వారికి వి ఉచితముగ ఈయబడును.

48 బొమ్మలుగల 12 కాగితములు (In an envelope) వెల రూ 2-4-0.

గుడ్డ, కుకుకట్టలపై అమర్చబడినవి 3-8-0

వలయువారు:—ఆంధ్రాబుక్ డిపో మ్యునిసిపల్ హైస్కూలు రోడ్

విజయనగరం.

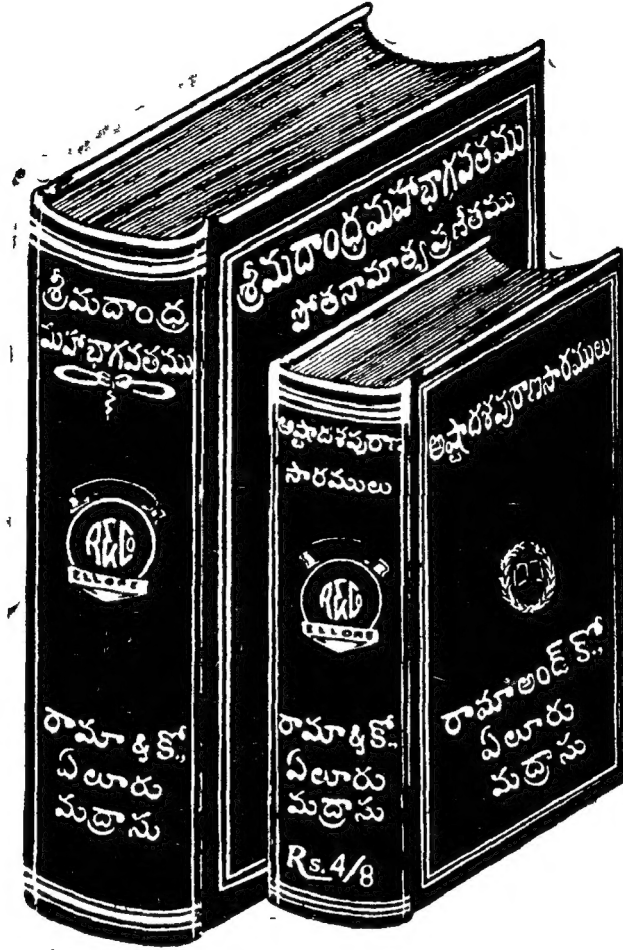
For E. S. L. C.—Historical Atlas in Telugu with notes Rs. 1— 0—0

Map of India in Telugu 0— 3—0

Map of the Western Hemisphere 0— 3—0

సోల్-ఎజెంట్:— రామా అండ్ కో.,

హెడ్ క్వార్టర్స్:—వలూరు; బ్రాంచీలు:—రాజమండ్రి—గుంటూరు.

1941 వ సంవత్సరపు మాతన సిలబసు ననుసరించి

ప్రథమిక భాగవతములు

శ్రీ K. వెంకట్రావు B.A., L.T., గారిచే

2 - 3 - 4 - 5 తరగతులకు

వలయువారు:—రామా అండ్ కో.,

ఏలూరు - గుంటూరు - రాజమండ్రి.